

projekt druk nr 20

Uchwała Nr 2011
Rady Miejskiej w Prudniku
z dnia ..... 2011 roku
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałaniu Przemocy
w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 - 2015.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759, z 2005r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i poz. 146 Nr 40 poz. 230, Nr 106 poz. 675) i art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 125, poz. 842) Rada Miejska Prudniku uchwala, co następuje:

§ 1 Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 - 2015 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2 Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Prudnika

§ 3 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY
17.01.2011. *[Signature]*
mgr Grażyna Becej-Husak

SEKRETARZ GMINY
[Signature]
Marek Radom

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 - 2015.

I. Wstęp

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146 oraz Nr 125, poz. 842) przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, o którym dopiero niedawno zaczęto mówić głośno. Zjawisko to dochodzi do świadomości społecznej bardzo powoli poprzez tragiczne przypadki przemocy ujawniane najczęściej przez media. Paradoksem z przeszłości można nazwać również fakt wyrozumiałości środowisk dla sprawców przemocy. Finał spraw sprowadzał się do przerzucania odpowiedzialności na ofiarę. Bardzo często sprawy tego typu były skrywane przed opinią publiczną, a tzw. „cztery ściany” mieszkań pozostawały niemymi świadkami ludzkich tragedii.

Dzisiaj obudziła się w świadomości społecznej naszego społeczeństwa potrzeba mówienia o tych sprawach, a także podjęcia skoordynowanych działań zaradczych.

Powszechnie uważa się, że przemoc w rodzinie dotyczy tylko naszych sąsiadów. Jeśli w domu nikt nikogo nie bije, nie maltretuje to taki dom należy uznać, za tzw. „dobry dom”. Dzięki nowej definicji przemocy zyskujemy prawną ochronę ofiar przemocy w tym również przemocy psychicznej wywołującej cierpienia i krzywdy moralne.

Niniejszy program został opracowany na podstawie danych przekazanych przez jednostki zajmujące się przede wszystkim pracą z drugim człowiekiem. Były to

instytucje pomocy społecznej działające w Prudniku i na terenie powiatu, placówki oświatowe, instytucje zajmujące się bezpieczeństwem i porządkiem publicznym.

Analiza uzyskanych danych okazała się zatrważająca, gdyż ujawniła skalę tego zjawiska w naszej gminie, a przede wszystkim w naszej społeczności.

Program ma służyć przede wszystkim poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy i ochronie rodzin zagrożonych przemocą poprzez tworzenie interdyscyplinarnej strategii działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie, działające na poziomie gminy Prudnik.

Założenia programowe odwołują się do systemowości (rozwój spójnego i wielopoziomowego systemu przeciwdziałania przemocy opartego na wyspecjalizowanych zasobach instytucjonalnych i ludzkich, pomiędzy którymi istnieje relacja współpracy), interdyscyplinarności (działania planowane i wdrażane przez różnych specjalistów reprezentujących różnorodne instytucje i organizacje), kompleksowości (rozpatrywanie przemocy jako zjawiska złożonego w płaszczyźnie prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej) oraz efektywności (podejmowanie działań na podstawie diagnozy problemu na drodze ulepszania współpracy instytucjonalnej w celu poszukiwania skutecznych rozwiązań).

II. Diagnoza sytuacji

1. Na terenie Gminy Prudnik przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się przeważnie w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Diagnozę sytuacji przeprowadzono na podstawie ankiet sporządzonych przez podmioty, do których skierowano stosowne zapytania. I tak:

Na skierowane do placówek oświatowych Gminy Prudnik zapytania dot. zauważonych zjawisk przemocy w rodzinach odpowiedziały wszystkie placówki. Z siedmiu szkół podstawowych w 2 przypadkach stwierdzono przemoc w stosunku do:

- 10 uczniów w tym 3 dziewcząt i 7 chłopców (wobec tych osób stosowana była przemoc psychiczna i w 3 przypadkach fizyczna)

- 2 uczniów w tym chłopiec i dziewczynka w wieku 12 lat

Z dwóch funkcjonujących na terenie gminy gimnazjów pozyskano dane dotyczące przemocy w stosunku do:

- 4 uczniów w tym przemoc fizyczna w stosunku do 1 dziewczynki w wieku 15 lat, przemocy psychicznej w stosunku do 2 uczniów - chłopców w wieku 13 lat, dziewczynki w wieku 15 lat.

- w 4 rodzinach w stosunku do 6 dzieci, w tym 5 chłopców w wieku 13-15 lat i 1 dziewczynki w wieku 16 lat.

- 5 uczniów w tym 3 dziewczynki w wieku 12 i 15 lat oraz w stosunku do 2 chłopców w wieku 15 lat.

Objawów przemocy nie potwierdzono w placówkach przedszkolnych. Ze szkół średnich na terenie Prudnika otrzymano informację o 1 przypadku przemocy psychicznej wobec uczennicy w wieku 19 lat.

Ogólnie przemoc stwierdzono lub zauważono w 28 przypadkach z czego 12 przypadków dotyczy chłopców, a 16 dziewcząt. Potwierdzono jeden przypadek molestowania seksualnego.

W sprawach dotyczących przemocy zwrócono się również o dane statystyczne do działających na terenie gminy i powiatu służb i instytucji, które w przedmiocie swojej działalności realizują sprawy z zakresu przemocy w rodzinie.

Na szczególną analizę zasługują dane rejestrujące przypadki przemocy w rodzinie w związku ze stosowaniem instytucji tzw. „niebieskiej karty”, która od 1 października 1998 roku jest stosowana przez policję i pomoc społeczną. Jest to procedura interwencji w sprawach przemocy domowej, ułatwiająca rozpoznawanie i dokumentowanie takich przypadków, w tym przede wszystkim organizowanie pomocy w środowiskach lokalnych.

Przedstawione poniżej statystyki obejmują „niebieskie karty” założone przez Policję, później zgodnie z obowiązującym tokiem postępowania przekazane do instytucji pomocy społecznej w tym Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku oraz Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Prudniku.

I tak „niebieskie karty” założono, a następnie prowadzono dalszą pracę socjalną i psychologiczną w następujących przypadkach:

Powiatowa Komenda Policji w Prudniku

w 2009 roku - założono 77 kart, w 2010r. – 57 kart.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku

w 2009 roku – otrzymał 57 kart w tym w 56 przypadkach sprawcami przemocy byli mężczyźni i 1 kobieta;

w 2010 – otrzymano 44 karty: sprawcami przemocy są wyłącznie mężczyźni

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Prudniku

w 2009 roku – posiadał w swojej dyspozycji 77 kart, natomiast w 2010 r. 54 karty z terenu Gminy Prudnik.

Z danych Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Prudniku wynika, że sprawy prowadzone przez tą instytucję na terenie Gminy Prudnik dotyczą 98 osób dotkniętych przemocą. W stosunku do 23 sprawców przemocy zastosowano adekwatną pomoc w postaci terapii.

Statystyki Powiatowej Komendy Policji w Prudniku dot. przemocy w rodzinie wskazują, że funkcjonariusze policji przeprowadzili w 2009 roku 77 interwencji. Stwierdzono poszkodowanych: 73 kobiety, 12 mężczyzn oraz 12 małoletnich. Do 30 listopada 2010r. – przeprowadzono 54 interwencje, poszkodowanych: 53 kobiety, 13 mężczyzn oraz 11 małoletnich.

Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku w 2009 roku zauważyli i przedsięwzięli stosowne działania w stosunku do 15 osób w stosunku do których stosowane były różnego rodzaju formy przemocy, natomiast w 2010 roku zarejestrowano 12 przypadków przemocy w rodzinie.

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Prudniku wykazał, że aktualnie kuratorzy zawodowi ds. dorosłych sprawują w Gminie Prudnik dozory nad 20 sprawcami przemocy lub groźby jej użycia wobec najbliższych. Grupę tą stanowią wyłącznie mężczyźni, skazani z art. 207 Kodeksu karnego za znęcanie fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, a także z art. 190 kodeksu karnego tj. groźby karalnej.

2. Diagnoza stanu istniejącego pozwala na zdefiniowanie następujących wniosków:

1) w większości placówek oświatowych Gminy Prudnik istnieje system reagowania na objawy przemocy w rodzinie w tym przede wszystkim wczesnego rozpoznawania zjawiska, jego diagnozy i pomocy psychologicznej,

2) instytucja „niebieskiej karty” jest sprawnym narzędziem pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, stanowiącym płaszczyznę współpracy pomiędzy Policją, a instytucjami pomocy społecznej

3) należy doskonalić formy pracy pomocy społecznej z osobami doznającymi przemocy

4) należy wzmóc monitoring sytuacji rodzin, w których istnieje potencjalne zagrożenia wystąpienia przemocy

5) lokalny system przeciwdziałania przemocy winien stanowić szeroko rozumianą koalicję wszystkich zainteresowanych osób i instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

III. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

1. Budowa systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Prudnik opiera się na następujących przesłankach :

- 1) zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy.
  - 2) za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy.
  - 3) nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
  - 4) nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
  - 5) zrozumieniu reakcji ofiary.
2. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy rodzinach w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy.

IV. Cele Gminnego Programu Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

1. Celem głównym Programu jest stworzenie mechanizmów sprzyjających zmniejszeniu zjawiska przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

2. Ustala się następujące cele szczegółowe Programu:

- 1) podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez odpowiednią akcję informacyjną
- 2) stworzenie zaplecza instytucjonalnego wokół Ośrodka Pomocy Społecznej dla ofiar przemocy w rodzinie
- 3) utworzenie Centrum Wspierania Rodziny przy Ośrodku Pomocy Społecznej, pełniącego rolę punktu informacji, wsparcia i pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie
- 4) pogłębianie wiedzy i doskonalenie umiejętności pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej oraz pracowników innych instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy i pomaganiem w sytuacji jej wystąpienia

- 5) realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie
  - 6) integracja i koordynacja działań podejmowanych na rzecz wczesnego wykrywania zjawisk przemocy w rodzinie
  - 7) zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny
3. W ramach wyznaczonych celów Programu przyjmuje się do realizacji następujące zadania:

V. ZADANIA PROGRAMU

Lp.	Cel szczegółowy	ZADANIA DO REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	REALIZATOR LUB KOORDYNATOR
1.	<p>Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> -upowszechnianie tematyki związanej ze specyfiką zjawiska przemocy poprzez opracowywanie i kolportowanie ulotek, plakatów, broszur oraz zamieszczanie informacji i artykułów w lokalnych środkach masowego przekazu. -upowszechnianie informacji na temat dostępnych w mieście i poza nim form pomocy dla ofiar przemocy i formach korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy -edukacja dzieci i młodzieży w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez realizację programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych -współdziałanie w organizowaniu kampanii społecznych ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie -organizowanie spotkań informacyjnych z mieszkańcami miasta obejmujących tematykę: przemocy w rodzinie, przeciwdziałania przemocy (profilaktyka), dostępnych form pomocy i sposobów reagowania w sytuacji jej występowania. 	2011-2015	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku</p> <p>Stanowisko ds. Patologii Społecznych Urzędu Miejskiego Prudniku</p> <p>Placówki oświatowe Gminy Prudnik</p>

2.1	<p>Stworzenie zaplecza instytucjonalnego wokół Ośrodka Pomocy Społecznej dla ofiar przemocy w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - utworzenie zasobu informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy terapeutyczno-korekcyjne wobec sprawców przemocy - gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy 	2011-2015	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku</p> <p>Stanowisko ds. Patologii Społecznych Urzędu Miejskiego Prudniku</p>
2.2	<p>Utworzenie Centrum Wspierania Rodziny przy OPS, pełniącego rolę punktu informacji, wsparcia i pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - utworzenie przy Ośrodku Pomocy Społecznej Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy - praca specjalistów w zakresie diagnozy i pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej - utworzenie warunków dla rozwoju Grupy Samopomocowej dla Ofiar Przemocy 	2011-2015	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku</p> <p>Stanowisko ds. Patologii Społecznych Urzędu Miejskiego Prudniku</p>

3.	<p>Pogłębianie wiedzy i doskonalenie umiejętności pracowników OPS oraz pracowników z innych instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy i pomaganiem w sytuacji jej wystąpienia.</p>	<p>-udział osób zajmujących się problemami przemocy w rodzinie w szkoleniach i warsztatach pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy i doskonalących umiejętności pracy z osobami uwikłanymi w przemoc. Przeszkolenie wszystkich pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie przeciwdziałania i zwalczania przemocy w rodzinie.</p> <p>-organizowanie wspólnych szkoleń dla przedstawicieli pracowników z różnych instytucji mogących mieć styczność ze zjawiskiem przemocy i poprzez to ujednolicanie rozumienia problemów z nią związanych (między innymi pracownicy: Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowej Komendy Policji, Straży Miejskiej, Zarządu Budynków Komunalnych, Towarzystwa Budownictwa Społecznego)</p> <p>-organizowanie wspólnych spotkań przedstawicieli pracowników z różnych instytucji i organizacji w celu poznania: wzajemnych kompetencji, usprawniania systemu przepływu informacji, wymiany doświadczeń i doskonaleniu współpracy</p>	2011-2015	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku</p> <p>Stanowisko ds. Patologii Społecznych Urzędu Miejskiego Prudniku</p>
4.	<p>Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie</p>	<p>- prowadzenie zajęć edukacyjno-wychowawczych w szkołach, świetlicach opiekuńczo-wychowawczych oraz klubach młodzieżowych</p> <p>-realizacja szkolnych programów profilaktyki przemocy,</p> <p>- wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania nieagresywne</p> <p>- sprzyjanie opracowaniu i realizacji nowatorskich programów psychoterapeutycznych dla osób doznających przemocy w rodzinie oraz dla stosujących przemoc</p>	2011 - 2015	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku</p> <p>Stanowisko ds. Patologii Społecznych Urzędu Miejskiego Prudniku</p> <p>Placówki oświatowe Gminy Prudnik</p>

<p>5.</p> <p>Integracja i koordynacja działań podejmowanych na rzecz wczesnego wykrywania zjawisk przemocy w rodzinie</p>	<p>- wyznaczenie w placówkach oświatowych Gminy Prudnik osób odpowiedzialnych za współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie</p> <p>- stały – obustronny przepływ informacji pomiędzy placówkami oświatowymi, a Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie podejrzenia wystąpienia przemocy w rodzinie</p>	<p>2011 - 2015</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku</p> <p>Stanowisko ds. Patologii Społecznych Urzędu Miejskiego Prudniku</p> <p>Placówki oświatowe Gminy Prudnik</p> <p>Jednostki organizacyjne Gminy Prudnik</p>
<p>6.</p> <p>Zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny</p>	<p>-zabezpieczenie wsparcia dla osób doznających przemocy w ramach interwencji oraz gdy tego potrzebują, świadczenie pomocy w znalezieniu bezpiecznego schronienia</p> <p>- stworzenie warunków umożliwiających powstanie i pracę grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy</p> <p>- stworzenie warunków umożliwiających realizację programu korekcyjno -edukacyjnego dla osób stosujących przemoc</p> <p>- otaczanie wsparciem dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje problemem przemocy</p>	<p>2011 - 2015</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku</p>